

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea înaintată de Sergiu Scripnic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciilor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 11 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de avocatul Serghei Mocanu în interesele lui Sergiu Scripnic, și modificată hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în vederea majorării cuantumului prejudiciului moral, în rest fiind menținută hotărârea,

c o n s t a ț ă:

La 10 iunie 2020, Sergiu Scripnic a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciilor și compensarea cheltuielilor de judecată,

În motivarea acțiunii a indicat că, la 05 martie 2012, de către SUP al CNA OUP, Sergiu Țugui, s-a dispus începerea urmăririi penale pe indicii infracțiunii prevăzute la art. 324 alin. (2), lit. c) din Codul penal, cauzei penale fiindu-i atribuit nr. 2012036810.

A afirmat că, la 04 septembrie 2012, de către SUP al CNA OUP, Sergiu Țugui, în temeiul procesului-verbal s-a dispus reținerea lui Sergiu Scripnic în cauza penală nr. 2012036810, pornită pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) din Codul penal, iar la 26 septembrie 2016, cauza penală menționată a fost expediată în instanța de judecată pentru examinare.

Reclamantul a menționat că prin sentința din 31 martie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, Sergiu Scripnic a fost achitat în baza art. 324 alin. (1) din Codul penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Vitalie Galeru, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței din 31 martie 2015, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Sergiu Scripnic să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 324 alin. (1) din Codul penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pentru un termen de 5 ani cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis.

A notat că prin decizia din 27 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de procuror, a fost casată integral sentința din 31 martie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Sergiu Scripnic a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) din Codul penal și i-a fost numită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, fiindu-i aplicată și amendă în mărime de 4 000 de unități convenționale, ce constituie 80 000 de lei cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de a exercita activități de răspundere în organele de drept pe termen de 5 ani.

Decizia din 27 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost atacată cu recursuri ordinare de către avocații Serghei Canțer și Vitalie Ciofu, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței fără modificări.

Prin decizia din 05 iulie 2016 a Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile ordinare declarate, a fost casată total decizia din 27 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, prin decizia din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis din alte motive, inclusiv din oficiu, apelul procurorului în Procuratura Anticorupție, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care s-a încetat procesul în privința lui Sergiu Scripnic, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 324 alin. (4) din Codul penal, cu liberarea de răspundere penală din motivul intervenirii termenului de prescripție, prevăzut la art. 60 din Codul penal.

A mai indicat că decizia instanței de apel a fost atacată în termen cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia și avocații Canțer Serghei și Mocanu Serghei în numele inculpatului Scripnic Sergiu.

Prin decizia din 11 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție au fost respinse recursurile ordinare declarate de către procuror și avocații inculpatului.

Reclamantul a susținut că de către instanțele competente ale Republicii Moldova i-a fost încălcat dreptul său de examinare în termen rezonabil a cauzei penale, durata de examinare a acesteia fiind de 7 ani, reclamantul considerând-o excesivă și contrară prevederilor art. 6 CEDO.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova; s-a constatat încălcarea dreptului lui Sergiu Scripnic la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale intentate în privința sa în baza art. 324 alin. (2), lit. c) din Codul penal; s-a încasat în beneficiul

lui Sergiu Scripnic din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, suma de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale intentate în privința sa în baza art. 324 alin. (2), lit. c) din Codul penal și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 000 de lei, în rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

La 02 decembrie 2020, Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii cerințelor, cu încasarea din bugetul de stat în beneficiul lui Sergiu Scripnic a prejudiciului moral în sumă de 10 000 de Euro și a tuturor cheltuielilor de judecată ce vor ține de examinarea cauzei în instanța de apel.

Invocând ilegalitatea hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 22 decembrie 2020, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 11 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova; s-a admis apelul declarat de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu; s-a modificat hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciilor și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării prejudiciului moral, și s-a majorat de la 20 000 de lei până la 60 000 de lei prejudiciul moral încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Sergiu Scripnic; în rest, hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a menținut.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 1 alin. (2), 2 alin. (1) și (2), 4 alin. (1) și (4) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, Colegiul a constatat că la soluționarea cauzei, au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei, însă concluzia privind cuantumul prejudiciului moral este una pripită, ce rezultă din aprecierea incorectă a materialului probator.

Analizând materialele dosarului în coraport cu normele aplicabile speței, instanța de apel a reținut că prima instanță just a stabilit că cerința lui Sergiu Scripnic cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil este întemeiată și urmează a fi admisă, or, nu s-a constatat existența vreunui din temeiuri care ar demonstra caracterul și complexitatea cauzei penale examinate în privința lui Sergiu Scripnic.

Colegiul a subliniat că urmărirea penală pe cauza penală în privința lui Sergiu Scripnic, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) din Codul penal, a fost pornită la 09 august 2012, transmisă în adresa Judecătoriei Centru, mun. Chișinău la 06 octombrie 2012 și examinată în instanțele de judecată naționale până la data de 11 februarie 2020.

Conform Raportului prezentat la 19 noiembrie 2020, cauza penală în privința lui Sergiu Scripnic a fost examinată aproximativ 6 ani și 9 luni, și anume: o lună și 27 zile cauza a fost investigată de organul de urmărire penală, reclamantul fiind

reținut și audiat în calitate de bănuit la data de 04 septembrie 2012; timp de 2 ani 5 luni 15 zile cauza a fost examinată în instanța de fond; 2 ani 10 luni și 4 zile cauza a fost examinată la Curtea de Apel Chișinău (în ambele cazuri) și 1 an 5 luni 8 zile s-a examinat cauza penală la instanța superioară – Curtea Supremă de Justiție.

Totodată, Colegiul a învederat că prima instanță corect a constatat încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil și a dispus încasarea prejudiciului moral, dar a determinat greșit cuantumul prejudiciului moral, și aceasta pentru că, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța de fond nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, în cumul cu probele prezentate, ce determină gravitatea suferințelor morale suportate de către Sergiu Scripnic.

Prin prisma prevederilor art. 2 alin. (6) și art. 5 alin. (1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanța de apel a considerat că cuantumul prejudiciului încasat de prima instanță este unul inechitabil în raport cu suferințele fizice și psihice suportate de către Sergiu Scripnic, având în vedere că, acesta a fost privat de dreptul de a munci (a fost suspendat din funcția de ofițer superior urmărire penală al serviciului accidente rutiere al secției urmărire penală a CGP mun. Chișinău de la data de 17 septembrie 2012, până la adoptarea sentinței definitive pe caz), a avut la întreținere a copiii minori (3 copii), a fost în imposibilitatea de a se angaja în câmpul muncii, prin încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei penale în privința sa.

Din studiul înscrisurilor anexate la dosar, rezultă incontestabil faptul că, lui Sergiu Scripnic i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, și în acest sens Colegiul a considerat necesar de a modifica cuantumul prejudiciului, majorând suma încasată cu titlu de prejudiciu moral de la 20 000 de lei până la suma de 60 000 de lei.

La 26 mai 2021, Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea în parte a deciziei instanței de apel cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat.

Prin încheierea din 14 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a fost considerat inadmisibil.

La 27 iulie 2021, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 11 mai 2021 și expediată participanților la proces prin poșta electronică la 31 mai 2021 (f.d. 28, vol. III). Astfel, având în vedere faptul că cererea de recurs a Ministerului Justiției al Republicii Moldova a fost înregistrată la 27 iulie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, aceasta se consideră declarată în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs înaintată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru